

Борисової та її доньки Ольги Сергіїв, малюнки й автограф Юрія Косача та ін. Більшість меморій демонструються вперше.

Дібрані для виставки прижиттєві видання творів Олени Пчілки та Юрія Косача увиразнюють їхню мистецьку спадщину. Серед раритетів – альманах «Рада» (1884) з першопублікацією поеми «Козачка Олена» Олени Пчілки, збірка письменниці «Українським дітям» (1882) із фондів Волинського краєзнавчого музею, журнал «Рідний край» із зібрання університетського музею та приватної колекції, літературознавча розвідка Олени Пчілки «Юліуш Словацький. Його життя, творчість і зразки творів» (1910) та ін.

Твори Юрія Косача представлено малознаними українському читачеві текстами: «Облога» (1943), «Дійство проти Юрія Переможця» (1947), «Кубок Ганімеда» (1958), «Золоті ворота» (1966), «Сузір'я Лебедя» (1983) та ін. Більшість із них побачила світ у 30–90-х рр. в Польщі, Німеччині, США. Серед знакових експонатів – живописні малюнки письменника, яких у фондах музею Лесі Українки ВНУ більше десяти.

Справжньою окрасою виставки став портрет Олени Пчілки, створений відомою художницею Ларисою Івановою з Києва.

Тетяна Данилюк-Терещук

25 лютого 2010 р. в Київському музеї Лесі Українки відбувся традиційний літературно-мистецький вечір «Плеяда» до дня народження поетеси за темою «Леся Українка і Грузія». Він пройшов за сприяння Посольства Грузії в нашій країні й став переконливим підтвердженням незгасної любові й шани до Лесі Українки, що єднає народи.

Останні 10 років життя (1903–1913) письменниця мешкала переважно в Грузії, і більш теплий, порівняно з Україною, клімат Кавказу, цілком гірське повітря покращували її самопочуття. Саме на це десятиліття припадає період розквіту творчості Лесі Українки як драматурга. У Грузії явилися світові драми «Лісова пісня», «Камінний господар», «Адвокат Мартіан», «На полі крові», «Осінь казка», «Йоганна, жінка Хусова» та ін. І з грузин-

ської землі вона відійшла у вічність... Проте вплив грузинської культури й ментальності, природи та буденних реалій тих років на творчу особистість поетеси, звичайно, не окреслюється лише рамками безпосереднього перебування у Грузії.

Вибір теми вечора, зокрема, був зумовлений тим, що у фондовій колекції музею зберігаються унікальні спогади друга Лесі Українки Нестора Гамбарашвілі, який у 1895–1897 рр., будучи студентом університету, знімав кімнату в київській квартирі Косачів. Ці мемуари вперше було опубліковано в 2009 р. Фондове зібрання має й інші цікаві матеріали за темою, їх було використано при підготовці оповіді про сторінки життя і творчості Лесі Українки, пов'язані з Грузією. У контексті вечора, де мова йшла також про увічнення пам'яті поетеси, про дружбу і культурні зв'язки українського та грузинського народів, збереження традицій тощо, особливого емоційного забарвлення набуло звучання поезій Лесі Українки мовою оригіналу та в перекладі грузинською Рауля Чілачави. Він прозвучав у символічному діалозі акторів Людмили Барбір і Гели Тавберідзе. Неповторний колорит грузинських мелодій об'єднав час і простір... Присутні були вражені, коли фрагменти спогадів Н. Гамбарашвілі читав аташе з гуманітарних питань Посольства Грузії в Україні Зураб Топурія. Він з теплом згадував, що з дитинства пам'ятає слова Лесі Українки, процитовані в цьому документі: «Какой интересный, дивный уголок – Грузия! Сколько доблести и мужества должен иметь народ-горсточка, чтобы уцелеть и охранить себя от всех напастей и невзгод, которые выпали на его долю. Если бы я не была украинкой, я хотела бы быть грузинкой».

Наприкінці вечора відбулося відкриття художньої виставки «Київська палітра художників Грузії», на якій були представлені роботи Давіда Шарашідзе, Гії Міміношвілі, Руслана Агірби, Темо Свірелі. У цих митців різні життєві дороги, але спільним є те, що в Києві вони нині знайшли дім, друзів, натхнення. Їх творчість різниться жанрами та стилями, але в усіх роботах відчувається багатовікова самобутність грузинської культурної традиції. Вона полонила гостей музею яскравим колоритом, адже вечір, власне, проходив у виставковому просторі.

Ірина Щукіна